

Як особлива подія позаконкурсної програми був заявлений фільм «Гладій. Повернення» Мирослави Хорошун. В основу роботи покладено зафільмовані сцени репетицій вистави «Істерія» в театрі ім.Івана Франка. Актор, який колись працював в українських театрах, приїхав з Канади, аби поставити спектакль, присвячений батькові психоаналізу З.Фройду. Зважаючи на те, що Григорій Гладій вважає своїм спіритуальним метром Єжи Гротовського, а засобом впливу на підсвідомість — музику, яка збуджує пам'ять про карму (Вагнер, Малер та ін.), можна було б очікувати, що фільм вийде «відірваним». Додати б до цього постійні роздуми героя про космічну перспективу, у вимірі якої проблеми смерті та зла постають у несподіваному ракурсі. Проте внаслідок поміркованої обережності авторки-дебютантки фільм вийшов доволі «заземленим», а основною подією стала поява перед глядачами самого Гладія.

І все ж, у програмі Панорами «божевільним» картинам знайшлося місце. Насамперед це «Секонд-хенд» Ярослава Лупія. Самовикривальна назва фільму маркерує відповідний зміст — цілком вторинний — своєрідна відрижка постмодернізму. Група аферистів підсовує істеризованому героєві (Д.Лаленков) запрошення на похорон, заманює до вілли на березі моря, де розіграє дорогу і такою ж мірою безглузду виставу з непередбачуваними наслідками. Результат цієї громіздкої містифікації відповідає очікуванням крутиїв тільки тому, що автори весь час активно втручаються в хід подій. Апофеозом подібного вторгнення в екранний текст стає фінал: автор сценарію Олександр Жовна в образі месника переслідує на мотоциклі авто із злочинцями як невідвротна рука Долі та нагадування про небезпечність жартів з Фатумом.

Свій досвід спостереження за неадекватними особистостями запропонував завідуючий відділенням психіатричної лікарні з Дніпропетровська Вадим Йович. Маючи цифрову камеру, 2 мікрофони та комп'ютер, лікар за власні гроші, зняв за допомогою однодумців майже 2-годинний фільм «Кам'яний острів». Ця спроба творення міфології містить численні алюзії.

Автор поставив майбутнє людства в залежність від «інакших», «не-таких-якусі» — тих, хто відмовився від пошуків Істини у сфері раціонального мислення. У цьому сенсі робота Вадима Йовича — приклад кіно «паралельного», у певному розумінні «боже-вільного» та незалежного (у тому числі від джерел фінансування). Якоюсь мірою ці характеристики стосуються більшості робіт «альтернативників» (тих, хто творить кіно «за дужками» офіційного процесу, не розраховує на держзамовлення та не претендує на бюджетну підтримку).

Щодо розширення практики «автопродюсування», то ситуація асоціюється з періодом, коли можливість придбати кінокамеру та плівку забезпечила прихід у кіно великої кількості дебютантів (у Франції, на сплеску «нової хвилі» в кіно 1958 — 1960 років відбулося близько 90 дебютів, у той час, як у попередні роки — не більш, як 4 — 5 на рік). Доступність технічного оснащення, орієнтація на зйомки в домашніх інтер'єрах або на пленерах, імпровізації поки що невідомих акторів... Це вже було в історії світового кіно. Хочеться сподіватися, що в надрах технологічно вдосконалих домашніх «студій» зароджується сьогодні «нова хвиля», яка невдовзі вихлюпнеться на вітчизняний екран.

■ Кадр з к.м. фільму «Мрії». Режисер Аксінья Куріна. «Західноєвропейський інститут». 2005

КАЗКА?

ТАК, СУЧАСНА

Лариса Іванишина

Хронічні оптимісти вірять, що в новорічну ніч збуваються мрії. Підтримати цю віру взялась дебютантка Аксінья Куріна, яка в проєкті «Любов — це...» зняла стрічку «Мрії» за власним сценарієм. Зібравши чудових акторів (серед яких Алла Сергійко, Олег Примогенов та обдарована молодь), вона запропонувала форму компромісну: щось середнє між кліпом і рекламою. Хоча, мабуть, Дідів Морозів та Снігуроньок і не треба рекламувати, адже без них Новий рік не свято. Вони ходять (їздять) по місту з подарунками і піснями.

А що робити юній героїні стрічки, якщо напередодні Нового року її звільнили з роботи, буквально виставили з музичної школи, де вона викладала? Нічого страшного, адже можна грати на своєму інструменті й на вулиці. Холодно, правда, але взагалі, неприємності напередодні свята — це пусте. Та й собака, що втік від свого господаря-п'яниці, стане в пригоді. А до того ж героїня зустрічає свого судженого. Зовсім випадково. І провокуючи своїх героїв виключно на добрі справи, авторка фільму зробить усіх щасливими: як кажуть, хочеш бути щасливим: будь ним!

У фільмі є все, чого прагне замучена негараздами життя людська душа, — і святково-піднесений настрій, і казка про іноземного «принца», що його зустріне наша бідна, але така прекрасна Попелюшка! І безмежна любов до «братів менших»! І дитяча солідарність! Стоп! Здається, цього навіть забагато для невеликого фільму. Але... А може, це особливості віку авторки, і не можна вимагати чогось оригінальнішого, аніж повторення того, що було вже багато разів? І якщо наслідування — хвороба росту, то побажаймо їй успіху в пошуках власного обличчя.